

INTEGRÁLT VÍZHÁZTARTÁSI TÁJÉKOZTATÓ ÉS ELŐREJELZÉS

2015. március

– kivonat –

Készítette:

az
Országos Vízügyi Főigazgatóság
Vízvédelmi és Vízyűjtő-gazdálkodási Főosztály

Vízkészlet-gazdálkodási Osztálya

és az

Alsó-Tisza-vidéki Vízügyi Igazgatóság

Budapest, Szeged
2015. március 6.

1. HELYZETÉRTÉKELÉS

Csapadék

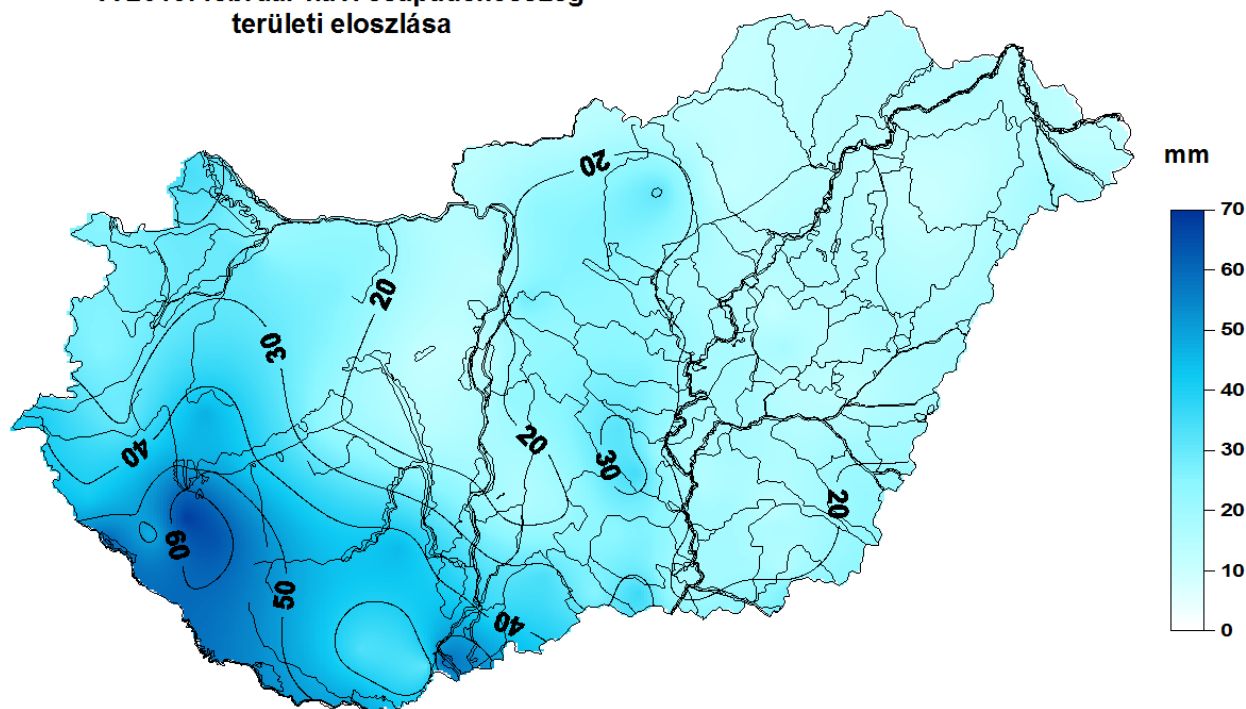
2015 februárjában a rendelkezésre álló adatok szerint az ország területére lehullott csapadék mennyisége 10 mm (Ráckeve) és 68 mm (Zalacomár) között alakult, az országos területi átlagérték 24 mm volt, ami 5 mm-rel (17%-kal) kevesebb a viszonyítási időszak (1971-2000) február havi átlagánál.

Februárban – a Győr-Iregszemcse-Bácsalmás vonaltól keletre eső területen – a csapadék mennyisége elmaradt az átlagtól.

A csapadék egy része hó formában érkezett. Síkvidégeinken többfelé alakult ki összefüggő hótakaró, aminek vastagsága 1-26 cm között változott. Síkvidéken a legvastagabb hótakaró a Kisalföld és Dél-Dunántúl egyes községeiben alakult ki. A maximális hótakarót (26 cm) Drávaszabolcs állomáson jegyezték fel.

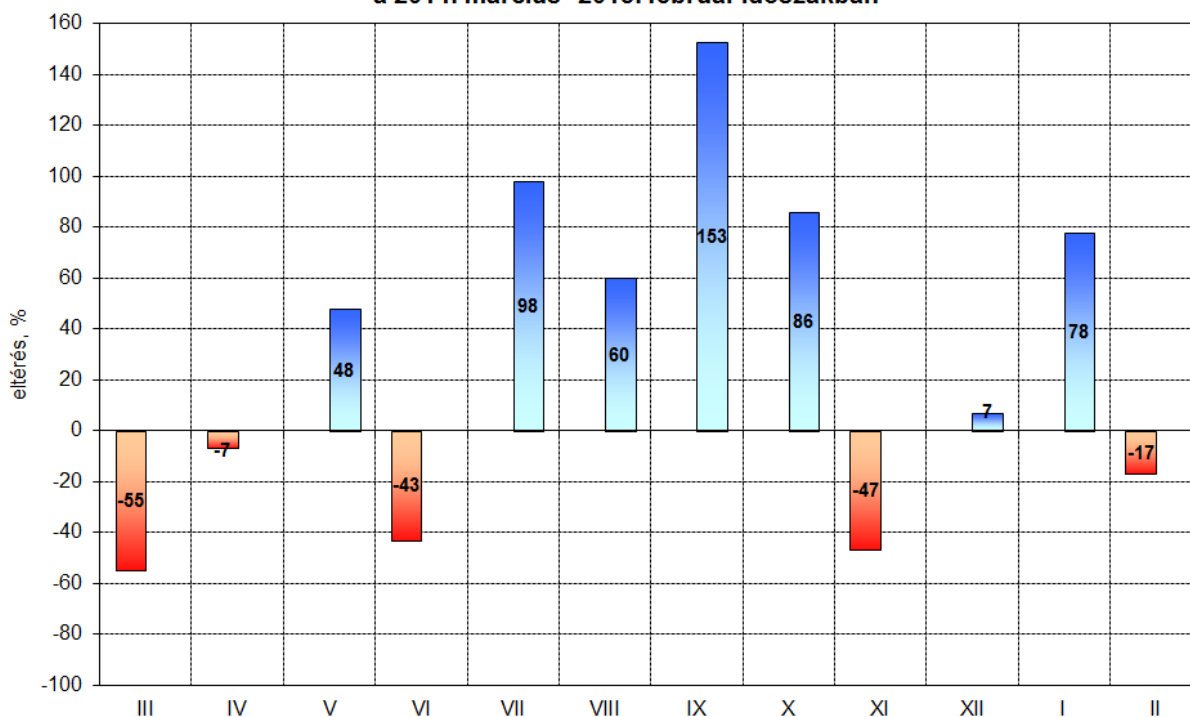
Országos áttekintésben a februári átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (29 mm) Milota, a legnagyobb csapadéktöbblet (32 mm) Zalacomár állomáson fordult elő.

A 2015. február havi csapadékösszeg területi eloszlása

Az alábbi szövegekői ábrán a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének átlagtól való relatív eltérését.

A havi csapadékösszeg országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (%) a 2014. március- 2015. február időszakban

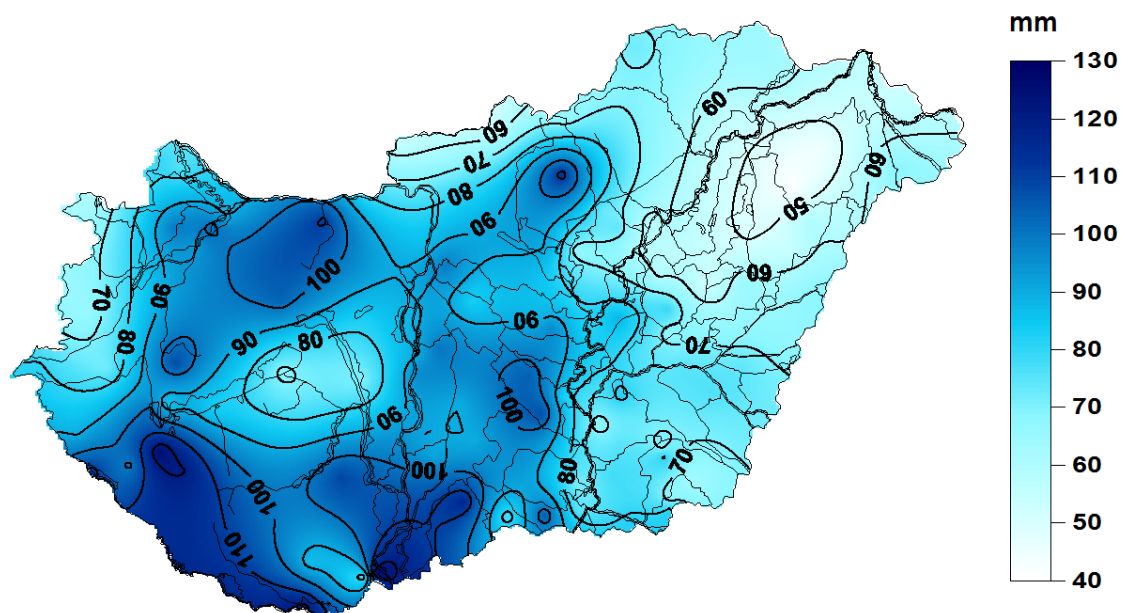

A 2015. január-február időszakban lehullott csapadék mennyisége 41 mm (Újfehértó) és 127 mm (Zalakomár) között alakult, az országos területi átlagérték 80 mm volt, ami az időszakos átlagnál 20 mm-rel (mintegy 33%-kal) magasabb.

Országos áttekintésben az átlaghoz viszonyított legnagyobb kéthavi csapadéktöbblet (40-56 mm) a Délnyugat-Dunántúl és a Duna-Tisza köze egyes körzeteiben jelentkezett. A január-február időszakban az átlaghoz viszonyított legnagyobb csapadékhiány (10-30 mm) a Nyírségben és a Szatmári-síkságon fordult elő.

Az átlaghoz viszonyított legnagyobb kéthavi csapadéktöbblet (56 mm) Zalakomár, a legnagyobb kéthavi csapadékhiány (30 mm) Milota állomáson fordult elő.

A 2015. január-február havi csapadékösszeg területi eloszlása

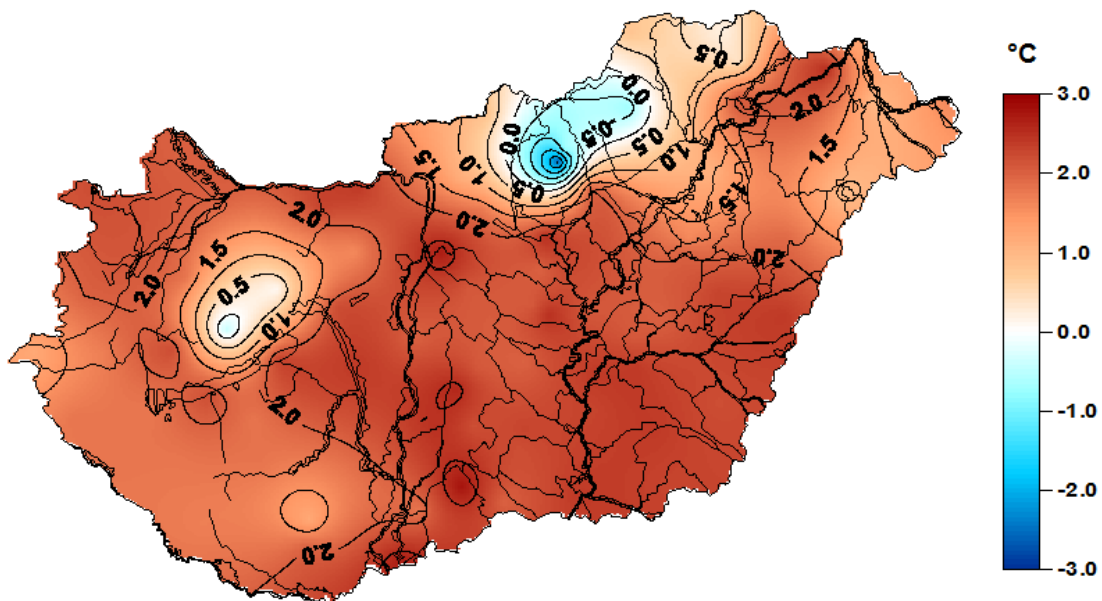
Léghőmérséklet

A február havi középhőmérséklet $-2,6^{\circ}\text{C}$ (Kékestető) és $2,8^{\circ}\text{C}$ (Jánoshalma) között alakult, az országos területi átlagérték $1,7^{\circ}\text{C}$ volt, ami $1,0^{\circ}\text{C}$ -kal magasabb az átlagnál.

A havi középhőmérséklet az ország egész területén meghaladta a februári átlagot.

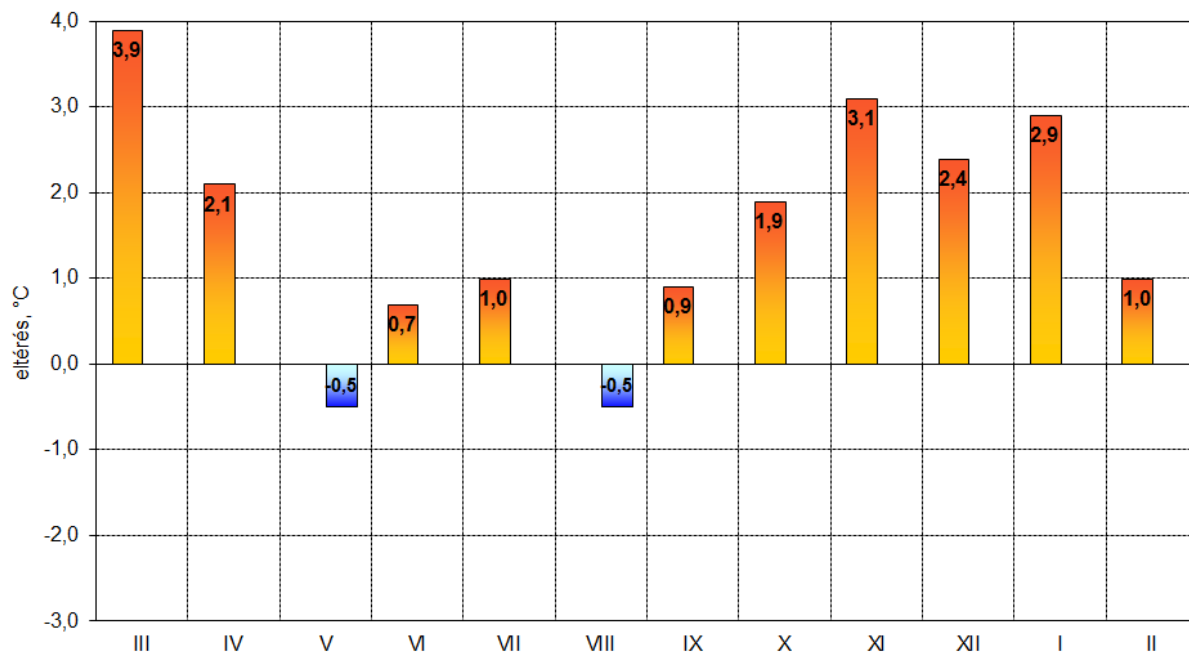
Országos áttekintésben az átlagos február havi középhőmérséklethez képest a legnagyobb pozitív eltérés ($2,3^{\circ}\text{C}$) Cigánd állomáson fordult elő.

A 2015. február havi középhőmérséklet területi eloszlása

Az alábbi ábrán a legutóbbi 12 havi időszakra mutatjuk be a havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének átlagtól való eltéréseit.

A havi középhőmérséklet országos területi átlagértékének sokévi (1971-2000) átlagtól való eltérése (°C) a 2014. március - 2015. február időszakban

Talajnedvesség

Síkvidékeinken a talajok legfelső (0-20 cm-es) rétegének nedvességtartalma február végén az egy hónappal korábbi állapothoz képest lényegesen nem változott. A 0-20 cm-es talajréteg nedvességtartalmát síkvidékeink nagyobb részén területi átlagában a 100%-t elérő, helyenként azt meghaladó telítettségi értékek jellemezték. Ennél alacsonyabb telítettségi értékek (70-90%) a Mezőföldön és a Tiszántúlon fordultak elő.

A 20-50 cm közötti talajréteg nedvességtartalmát síkvidékeken február végén – a Nyírség egyes körzeteinek kivételével – a telített állapot jellemezte.

Az 50-100 cm-es talajréteg nedvességtartalma az egy hónappal korábbi állapothoz képest számottevően nem változott (80-100%-os telítettségi értékek). A legalacsonyabb telítettségi értékek (80-90%) a Tiszántúl északi felén fordultak elő. Egyéb síkvidéki területeinken ezt a talajréteget is a telített állapot jellemezte.

Talajvíz

Februárban a síkvidéken csaknem mindenhol folytatódott a talajvízszint-emelkedés, melynek mértéke az érintett területek többségén a 0-25 cm volt. A Tiszántúl déli felén (Nagykunság déli részén, Körösök völgyében, Körös-Maros köze csaknem egészén) 25 cm-t meghaladó, helyenként az 50 cm-is elérő emelkedés alakult ki, melyhez hasonló mértékű emelkedés a Dráva-menti síkság nyugati részén, illetve más kisebb körzetben is előfordult. Ugyanakkor a Mosoni-síkság északi részén, a Felső-Szigetközben, a Marcal-medence és a Mezőföld kisebb területrészen néhány cm-t csökkent a talajvízszint.

Az 1971-2000 közötti időszak február hónapjai átlagértékénél magasabban helyezkedett el a talajvíztükör a Kisalföld jelentős részén, a Mezőföld és a Dráva-menti síkság területén, valamint a Duna-Tisza köze peremterületein, továbbá a Tiszántúl déli felén. Az eltérés a Kisalföldön, a Mezőföldön és a Duna-menti síkság érintett térségeiben 0-75 cm volt. 100 cm-nél nagyobb eltérés a Dráva-menti síkságon, a Tiszántúl déli részén elsősorban a Körös-Maros köze északnyugati részén, a Dél-Tisza völgyben, a Nagykunság délnyugati részterületén, valamint a Maros hordalékkúpján érintett nagyobb körzeteket.

A viszonyítási időszak átlagértékénél alacsonyabb talajvízállással jellemezhető területek a Mosoni-síkság északi részén, a Felső-Szigetközben, a Duna-Tisza közén, az Északi-középhegység előterében és a Tiszántúl északi részén helyezkedtek el.

Síkvidékeink országos területi átlagában a talajvíztükör 2015. február hónapban az 1971-2000. közötti időszak február havi átlagértékénél ~10 cm-rel magasabban helyezkedett el.

Belvízi helyzetértékelés

2015 februárjában országos összesítésben a belvízrendszerek közötti vízforgalom mennyisége 326,04 millió m³ volt, ami 42,13 millió m³-rel (15%-kal) haladta meg az előző havi értéket. A február havi vízforgalom részben a felszíni vízfolyásokból a belvízrendszereken átvezetett vízmennyiség volt.

A hónap folyamán 11 VIZIG működési területén fordult elő belvívelöntés. A megfigyelt elöntések maximális kiterjedése országos összesítésben 129 749 ha volt.

A tározókban visszatartott víz mennyisége 2015 februárjában országos összesítésben az egy hónappal korábbi értékhez képest 0,73 millió m³-rel (1%-kal) növekedett

2. ELŐREJELZÉS

Időjárás-előrejelzés

Az Országos Meteorológiai Szolgálat 2015. február 14-én kiadott hosszú távú meteorológiai előrejelzése szerint a március átlagos hőmérsékletű és az átlagosnál szárazabb, az április átlagos hőmérsékletű és átlagosan csapadékos, a május átlagos hőmérsékletű és az átlagosnál kissé szárazabb lesz.

A havi középhőmérséklet és a havi csapadékösszeg országos átlagértékei az alábbi előrejelzett értékek között várhatók (zárójelben a sokévi átlagokat tüntettük föl):

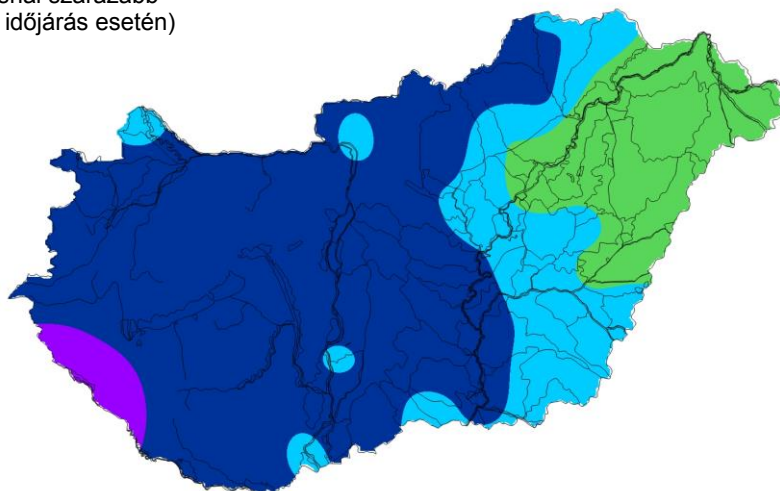
Hónap	Havi középhőmérséklet [°C]	Havi csapadékösszeg [mm]
március	4,6 – 6,6 (5,4)	10 – 40 (32)
április	9,3 – 11,4 (10,3)	30 – 60 (46)
május	14,6 – 17,0 (15,6)	35 – 80 (61)

Az OMSZ 2015. március 6-án kiadott középtávú előrejelzése szerint a következő 10 napos időszakban lényeges változásoktól mentes, kora tavaszi időjárásra lehet számítani. Számottevő mennyiségű (területi átlagban 10 mm/nap értéket elérő) csapadék az ország területén nem várható. A napi középhőmérsékletek az időszak első napjaiban az évszakos átlag körül, a jövő héten várható lassú melegedés hatására az évszakos átlag felett valószínűek.

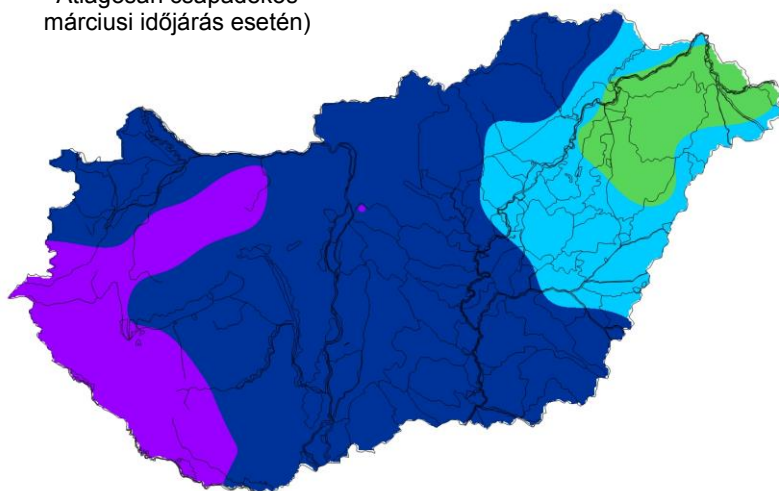
2015. február végére – az előző év azonos időszakához képest – az ország egészét tekintve jóval nedvesebb vízháztartási helyzet alakult ki.

Az alábbi ábrákon három időjárás-forgatókönyv szerint végzett számítások alapján szemléltetjük a vízháztartási helyzet várható márciusi alakulását.

Az átlagosnál szárazabb márciusi időjárás esetén)

Átlagosan csapadékos márciusi időjárás esetén)

GVM

2.2

1.6

1.2

1

0.8

0.6

0.4

0.2

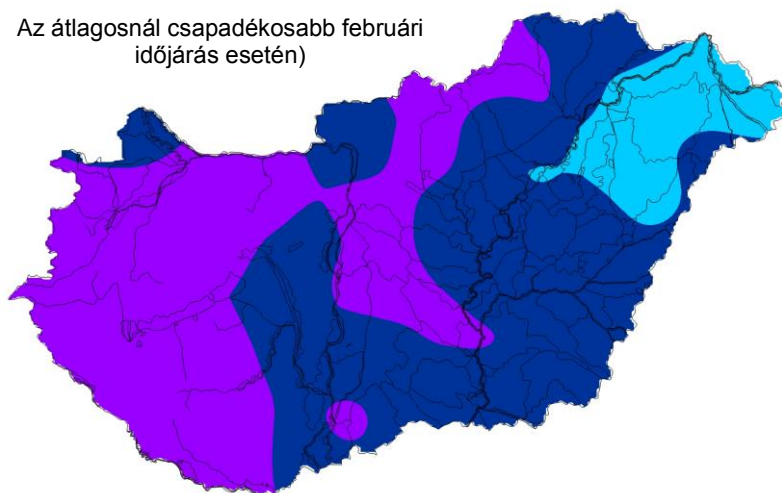
0

nedves vízháztartási helyzet

átmeneti vízháztartási helyzet

száraz vízháztartási helyzet

Az átlagosnál csapadékosabb februári időjárás esetén)

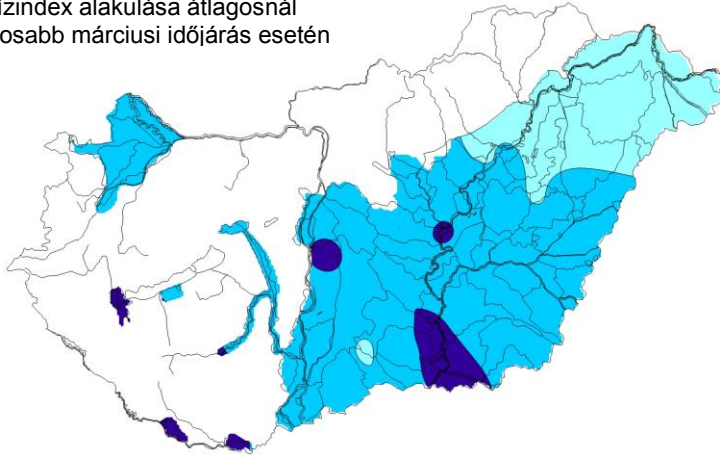

Márciusban az Alföld déli felén, különösen az Alsó-Tisza vidékén továbbra is kedvezőtlen, illetve súlyos belvíz helyzetre kell számítani, az elöntött területek kiterjedése, a talaj

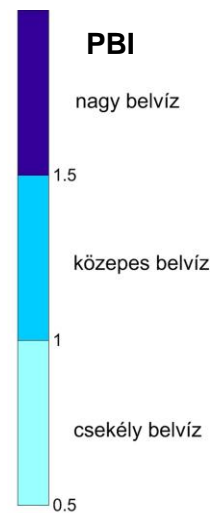
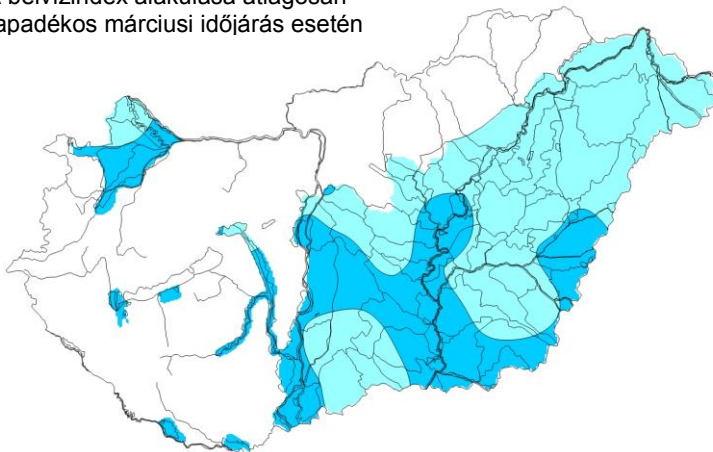
telítettsége csak lassan fog csökkenni mivel a talaj felső egy méterének telítettsége közel 100%-os.

A belvízindex területi eloszlásának 2014/2015 telére számított értékeit – három változatban – az alábbi ábrákon szemléltetjük.

A belvízindex alakulása átlagosnál csapadékosabb márciusi időjárás esetén

A belvízindex alakulása átlagosan csapadékos márciusi időjárás esetén

A belvízindex alakulása átlagosnál szárazabb márciusi időjárás esetén

